

Katasztrófa-megelőzés: korszerű
mérnöki módszerek

Mérnöki módszerek a katasztrófa-megelőzésben

Dr. Kollár László

1

2015.07.08.

Fókuszban a Műegyetem és az ipar kapcsolata

Befektetés • Megoldás • Eredmény

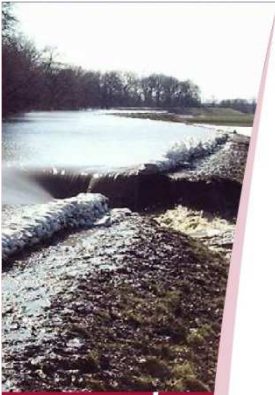

Árvíz – Országos árvízi veszély- és kockázatszámítás

100 éves visszatérési idejű árvizek elemzése
vízfolyásrendszerekre

- Hosszú idősorok statisztikai elemzése
- Komplex hidrológiai-hidrodinamikai modellezés
- Veszély- és kockázati térképek készítése
- Szemléltetés a Rába hazai felső szakaszára

Rába: Mederbeli lefolyás

3

2015.07.08.

Fókuszban a Műegyetem és az ipar kapcsolata

Befektetés • Megoldás • Eredmény

Rába: Hullámtéri lefolyás

4

2015.07.08.

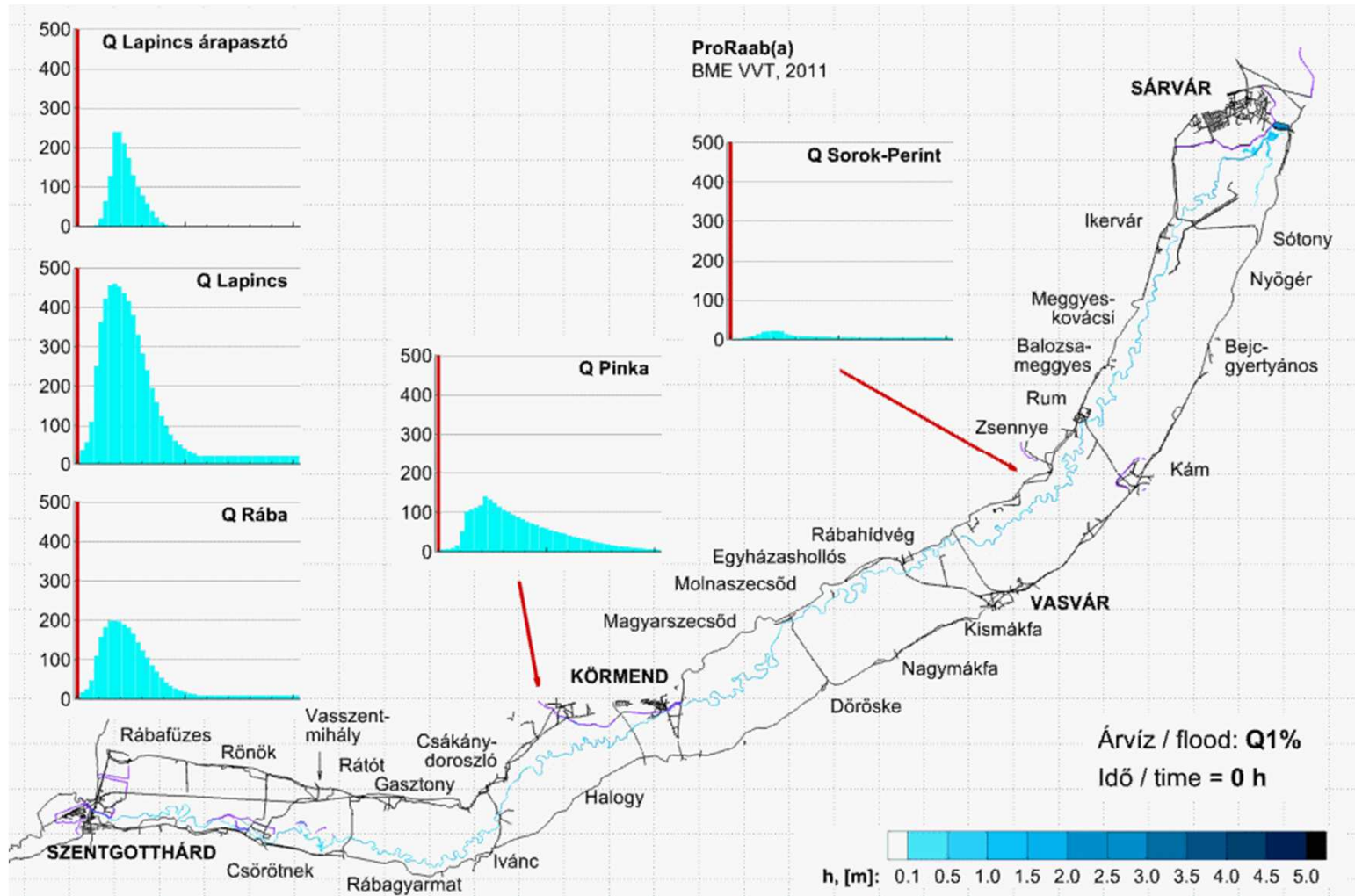
Fókuszban a Műegyetem és az ipar kapcsolata

Befektetés • Megoldás • Eredmény

Nagy területek gyors modellezése – tipikus szuper-számítógépes feladat

5

2015.07.08.

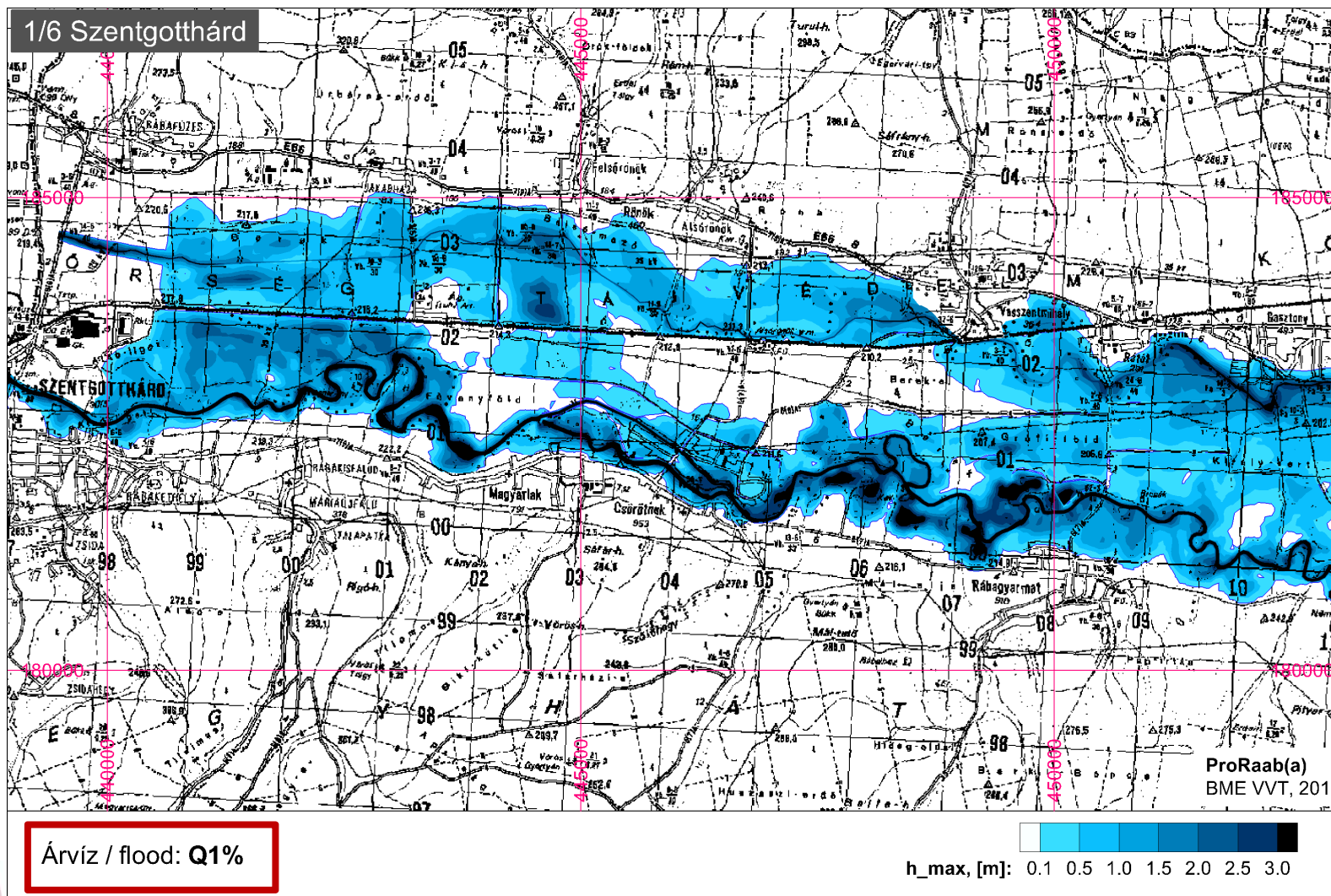
Fókuszban a Műegyetem és az ipar kapcsolata

Befektetés • Megoldás • Eredmény

Különféle valószínűségű elöntések

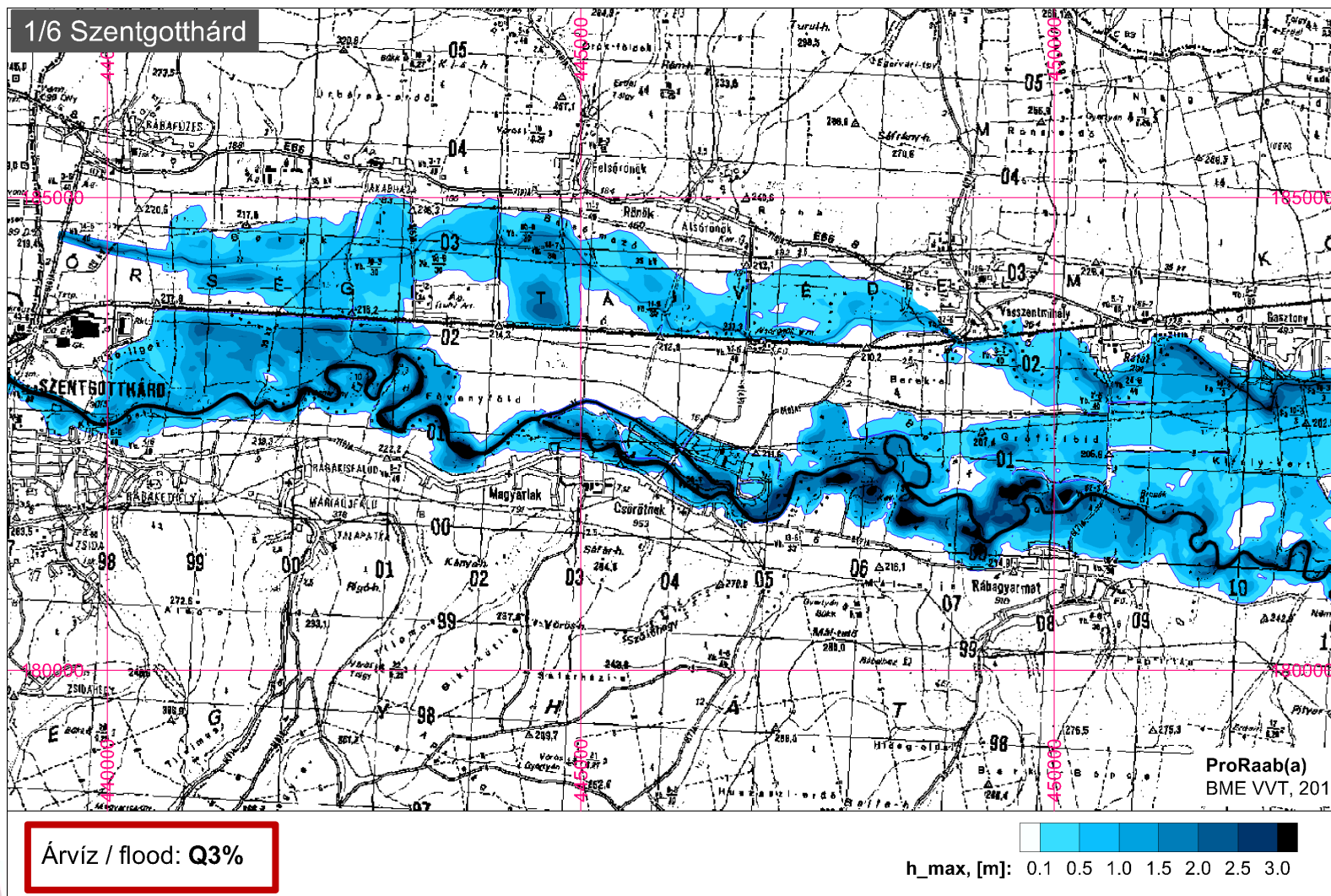

Fókuszban a Műegyetem és az ipar kapcsolata

Befektetés • Megoldás • Eredmény

Különféle valószínűségű elöntések

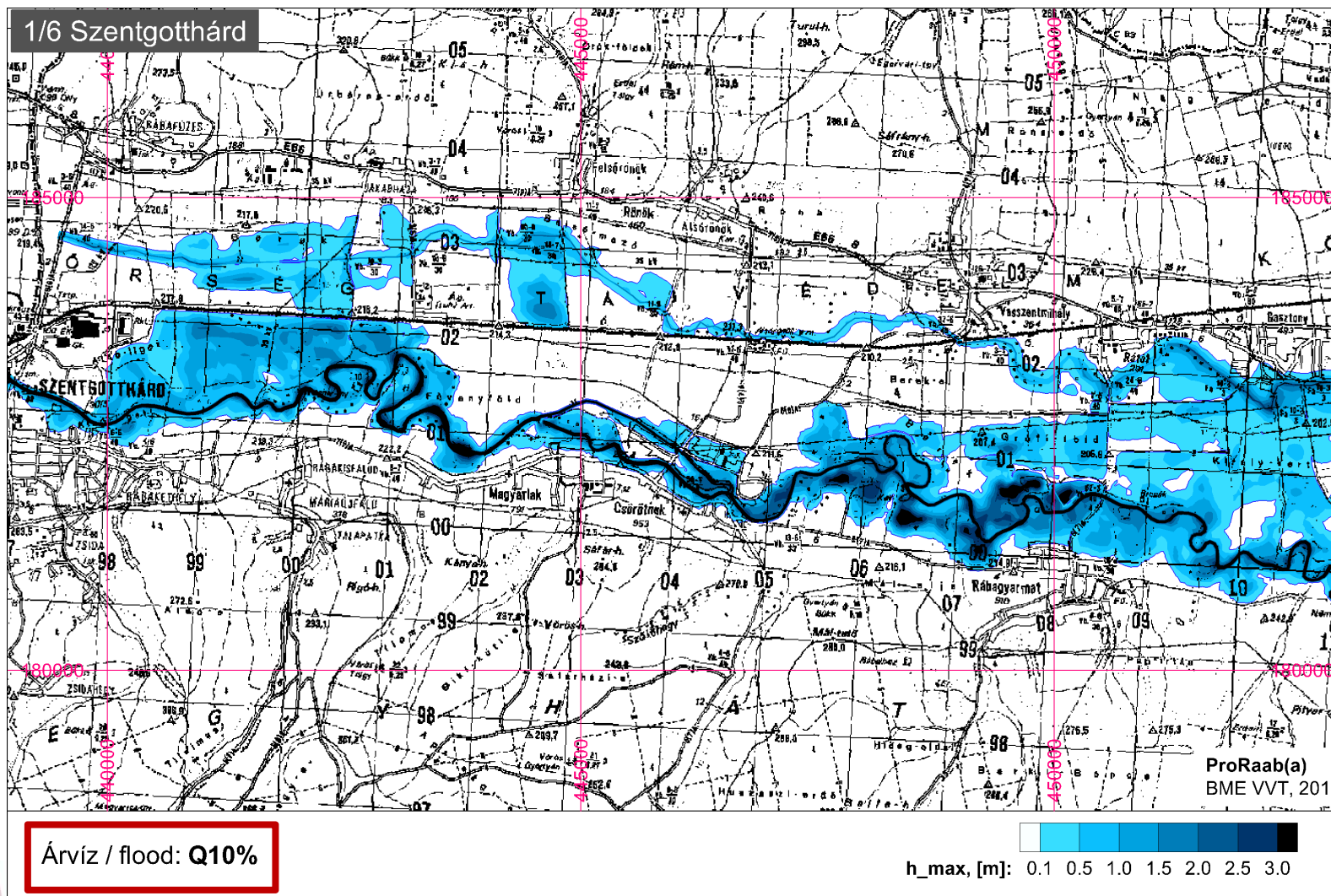
Fókuszban a Műegyetem és az ipar kapcsolata

Befektetés • Megoldás • Eredmény

Különféle valószínűségű elöntések

Fókuszban a Műegyetem és az ipar kapcsolata

Befektetés • Megoldás • Eredmény

Mérnökgeológia

Gátszakadás – buzgár – lejtőmozgás

Fókuszban a Műegyetem és az ipar kapcsolata

Befektetés • Megoldás • Eredmény

Boltozatok földrengésvizsgálata

- Boltívek viselkedése:
  - Nagy támaszköz
  - Nagy nyomószilárdság
  - Kicsiny húzószilárdság → oldalirányú teherre sérülékeny!
  - Geometria meghatározó szerepe
- Oldalirányú terhek:
  - Támasz mozgása: süllyedés, eltolódás
  - Földrengés: Magyarországon 0,15g talajgyorsulás

Fókuszban a Műegyetem és az ipar kapcsolata

Befektetés • Megoldás • Eredmény

Boltozatok földrengésvizsgálata

- Dunaharaszti,
1956.01.12.
M5,6
- Taksonyi templom

Az ív mozgott és
nem dőlt össze!

Szeidovitz G (1984) "The Dunaharaszti Earthquake January 12, 1956" *Acta Geodaet., Geophys. Et Montanist. Hung.*, 21, 109–125

Historia Domus (1956) Taksony

Fókuszban a Műegyetem és az ipar kapcsolata

Befektetés • Megoldás • Eredmény

Kihívások

- Számos sérülékeny műemlék
- Újonnan épült boltozatok
- Biztonságos-e?
- Megerősítés?

- Hagyományos méretezési módszerek nem használhatók

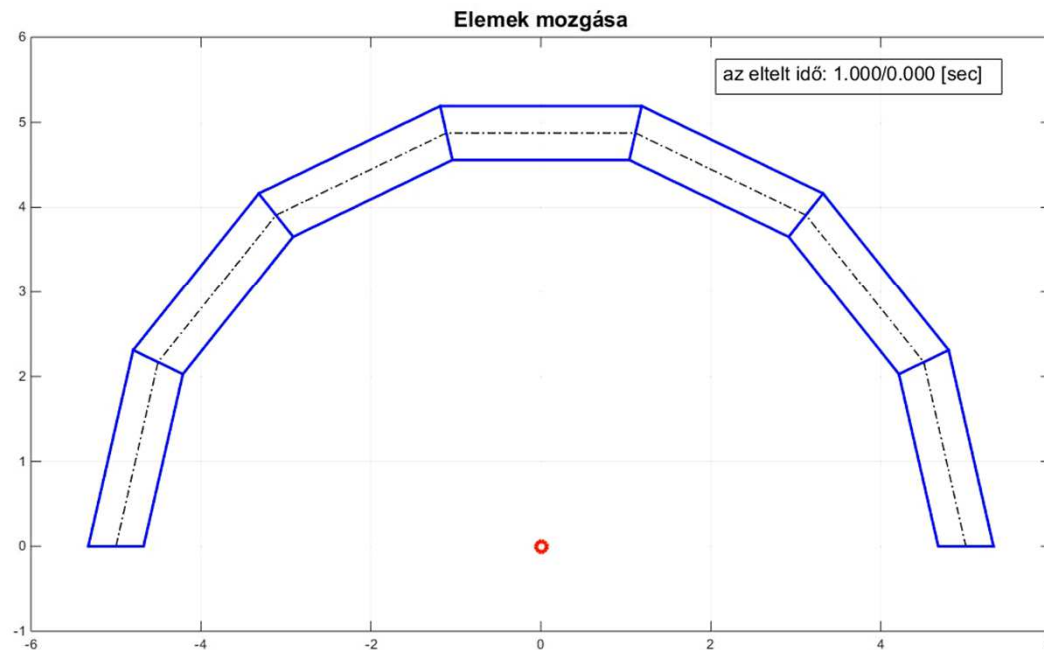
Fókuszban a Műegyetem és az ipar kapcsolata

Befektetés • Megoldás • Eredmény

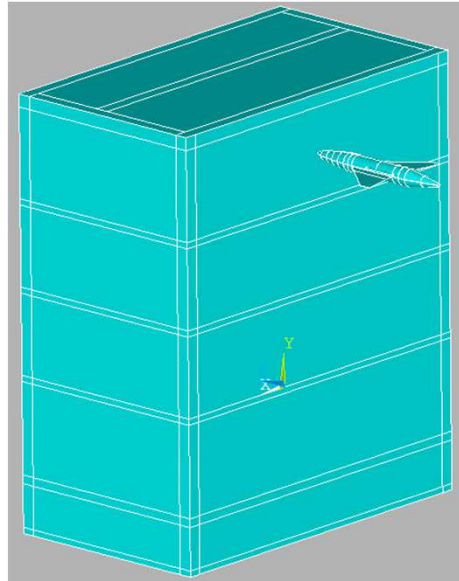
Új modell és méretezési metodika

- Nyíló-záródó repedések
- Ütközési modell
- Geometriai nemlinearitás
- Degradáció
- „Pontos” modell
- Méretezési metodika

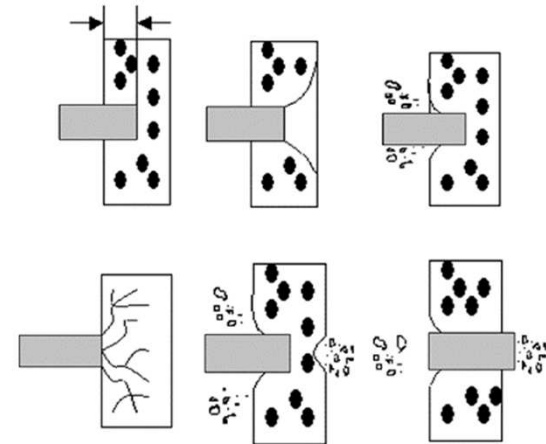
Repülőgép ütközés hatásainak vizsgálata

Jelenség megértése
„Pontos” modellezés
Méretezési metodika

- Az ütközés hatásai:
  - Globális hatás („puha” ütközés)
  - Lokális hatás („kemény” ütközés)

- Az ütközés hatásai:
  - Teljes szerkezet válasza
  - Penetráció
  - Perforáció
  - Mállás, repedés

Fókuszban a Műegyetem és az ipar kapcsolata

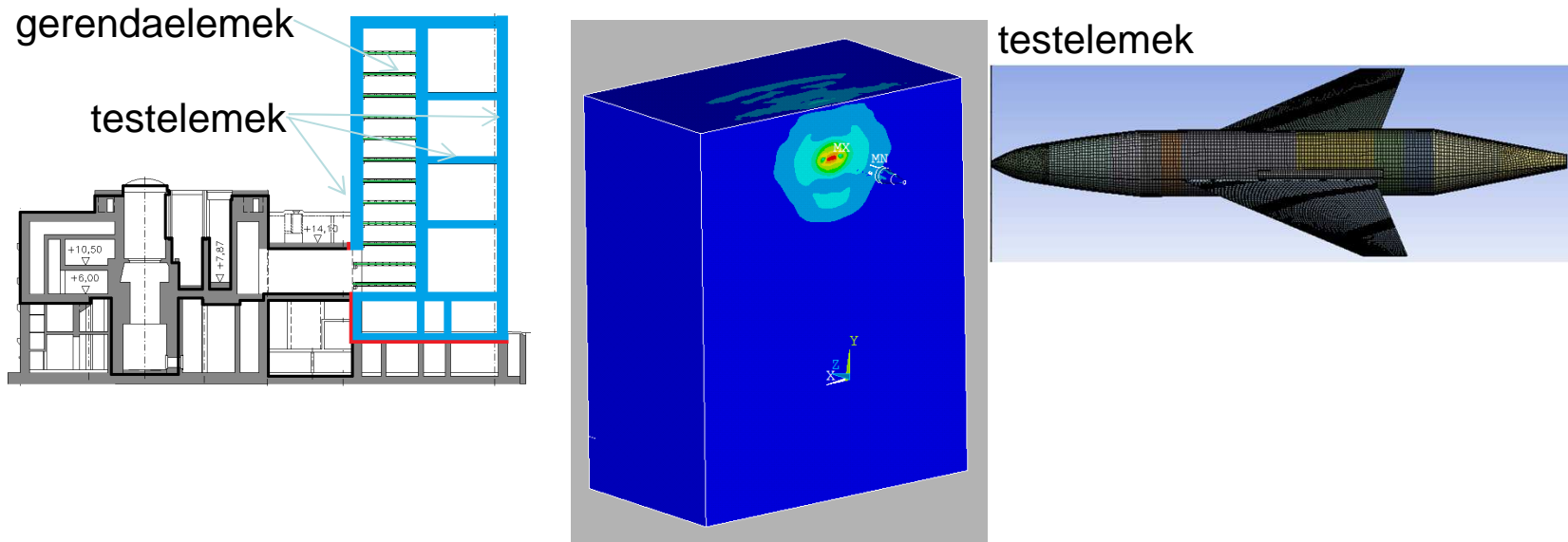
Befektetés • Megoldás • Eredmény

Globális hatás vizsgálata

- Lokalizációs torony és repülő végelem modellje

- Vizsgált jellemzők:
  - falra ható reakcióerő,
  - ütközési zóna kiterjedése,
  - célszerkezet deformációk stb.

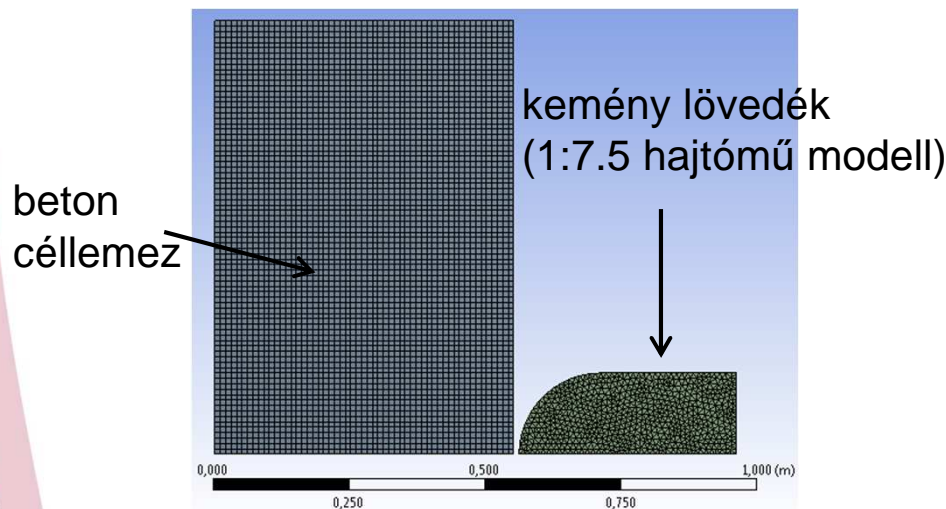
Fókuszban a Műegyetem és az ipar kapcsolata

Befektetés • Megoldás • Eredmény

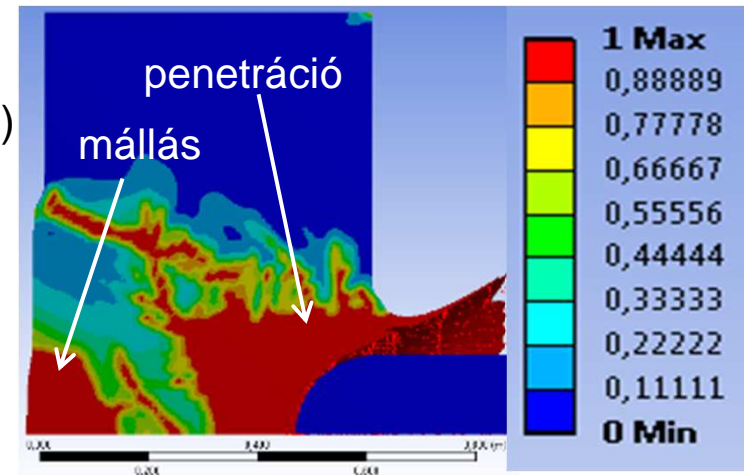

Lokális hatás vizsgálata

- VE modell
- Beton anyagmodell- valós kísérletek alapján
- Vizsgált jellemzők:
  - penetrációs határvastagság,
  - perforációs határvastagság,
  - mérethatás stb.

tönkremenetel mértéke:

Fókuszban a Műegyetem és az ipar kapcsolata

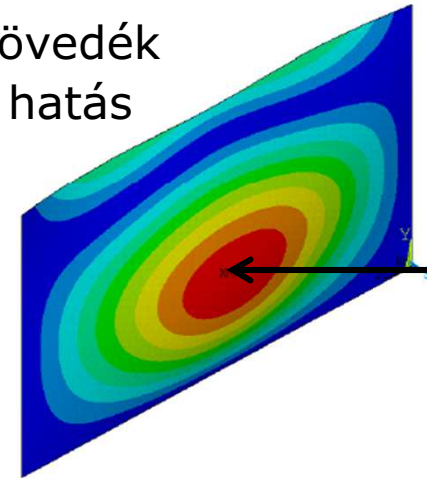
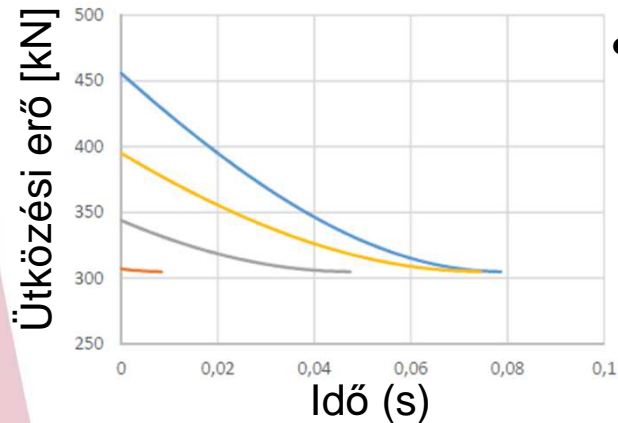
Befektetés • Megoldás • Eredmény

Tornádó által sodort tárgy ütközésének hatása

- Repülő ütközéssel analóg módon vizsgálható
- Környezetből felkapott és sodort tárgy:
  - Környező tereptárgyak
  - Építőelemek (szigetelés, törmelék)
  - Gépjárművek
  - stb.
- Különböző ütközési sebesség, magasság
- Kemény, puha lövedék
- Globális, lokális hatás

Fókuszban a Műegyetem és az ipar kapcsolata

Befektetés • Megoldás • Eredmény

Úszómű a Dunán

BME – Dunai Úszómű Fejlesztő Kft.

Fénykép: Dóczé Péter

Fókuszban a Műegyetem és az ipar kapcsolata

Befektetés • Megoldás • Eredmény

Úszómű a Dunán

Cél:

- Visszaadni a folyót a városnak
- Sport, szórakozás, kultúra
- Megvalósíthatóság
- Prototípus

Fókuszban a Műegyetem és az ipar kapcsolata

Befektetés • Megoldás • Eredmény

Előképek

IBA Hamburg

Hamburg HafenCity

IJburg Amsterdam

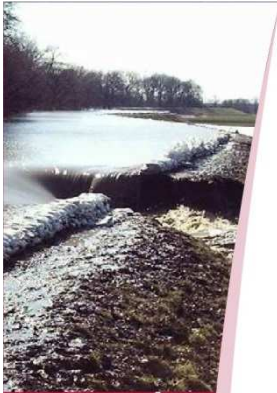

Fókuszban a Műegyetem és az ipar kapcsolata

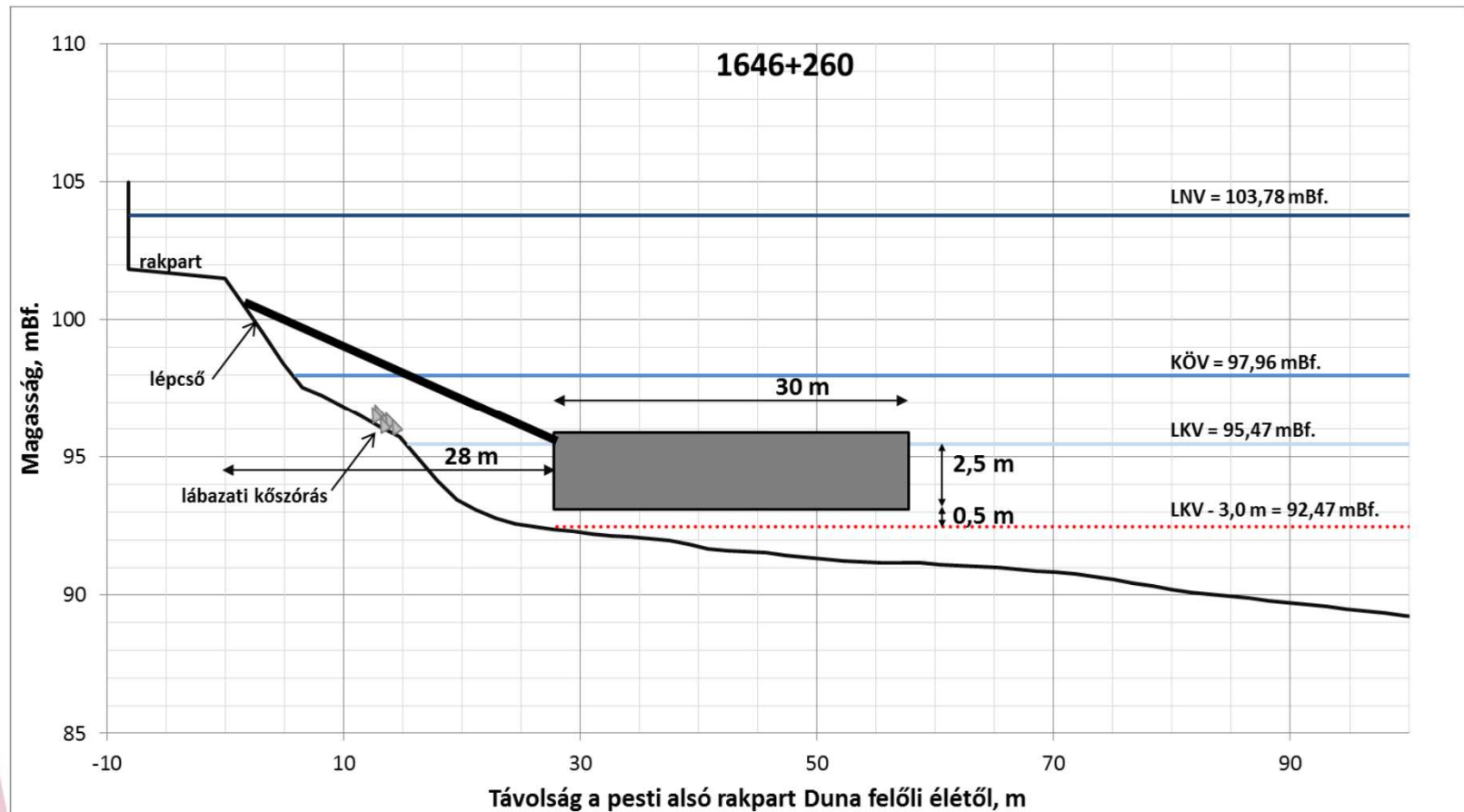
Befektetés • Megoldás • Eredmény

Budapest – úszómű elhelyezése a Duna-parton

Fókuszban a Műegyetem és az ipar kapcsolata

Befektetés • Megoldás • Eredmény

Kihívások

- Nagy vízszintingadozás
- Változó embertömeg-teher, jégteher
- Kikötés biztonsága – geológia kérdések
- Hajó vagy épület – méretezéselmélet
- Vízáteresztés – betontechnológia
- Megvalósíthatóság – korlátok

Köszönöm a figyelmet!

23

2015.07.08.

Fókuszban a Műegyetem és az ipar kapcsolata

Befektetés • Megoldás • Eredmény

